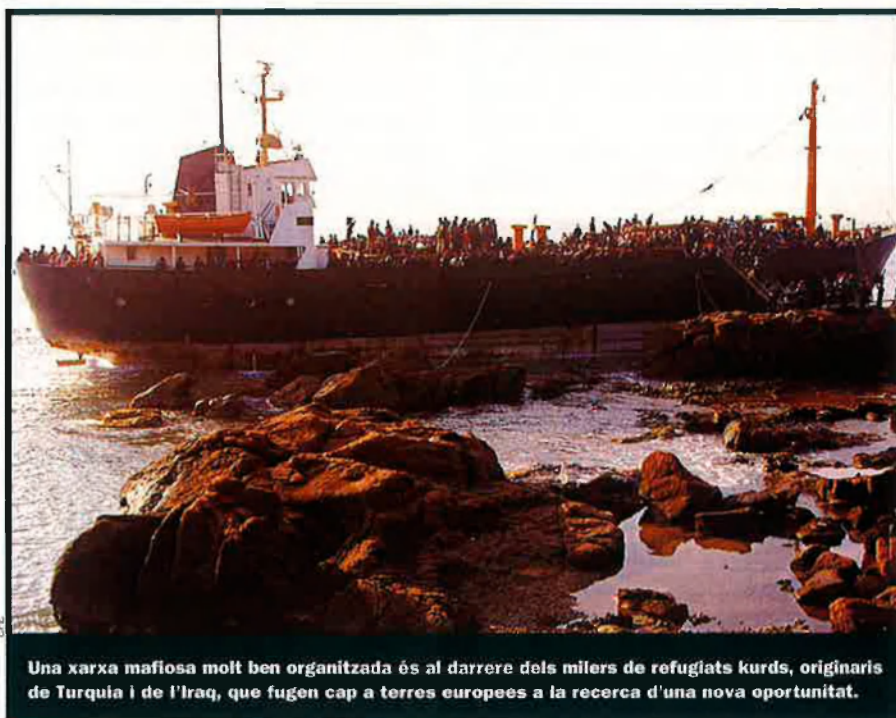

Kurds, un negoci rodó per a Turquia

Els rostres de cansament dels 912 immigrants kurds arribats a les costes franceses han fet la volta al món. Darrere d'aquest drama s'amaga, però, una xarxa de comerç humà amb responsabilitats clares.

Una xarxa mafiosa molt ben organitzada és al darrere dels milers de refugiats kurds, originaris de Turquia i de l'Iraq, que fugen cap a terres europees a la recerca d'una nova oportunitat.

Desembre del 1997, el vaixell Ararat arriba a les costes de Calàbria amb 835 immigrants. Setembre del 2000, el Nilderya deriva amb 530 persones altre cop davant de les costes de Calàbria. Febrer del 2001, l'East Sea s'encalla a la Costa d'Asur amb 912 immigrants. Dates, vaixells i països d'acollida diferents, amb elements en comú: eren refugiats kurds originaris de Turquia i de l'Iraq, els *boat people*, a la recerca d'una nova oportunitat en terres europees. Un èxode silenciós organitzat per una xarxa mafiosa ben organitzada i que té bons contactes amb les diferents parts implicades.

Pels kurds de l'Iraq, l'aventura comença a ciutats com Erbil, capital de la regió

autònoma kurda, on els passaports amb visats europeus són venuts obertament al mercat. El més car pot costar fins a 7.000 dòlars per persona amb un bitllet d'avió des de Jordània inclòs. Una opció que només pot ser escollida per alguns professionals liberals. La majoria, però, hauran de pagar uns 2.000 dòlars per un passaport fals i intentar arribar a Europa clandestinament en vaixell, tren o camió.

Les faccions kurdes que controlen una part del nord de l'Iraq des del 1991 també participen en aquesta activitat lucrativa. Aquestes poden "oferir" al futur refugiat tots els documents necessaris (actes de casament, carnet d'identitat...) per ser admesos pels traficants d'immigrants. Un cop passada la frontera tur-

Els altres kurds

Dividits des del 1925 en quatre estats (Iraq, Iran, Síria i Turquia), els kurds han estat víctimes de polítiques de repressió i d'assimilació cultural per part dels governs respectius. És, però, a partir dels anys vuitanta que la proporció de refugiats polítics kurds a Europa ha pres proporcions importants, encara que en el cas kurd sigui difícil fer una separació clara entre els refugiats polítics i econòmics. A Turquia, per exemple, el govern d'Ankara no va dur a terme una reforma agrària a l'est del país després de la instauració de la república. Al contrari, aquest va distribuir les terres als caps de clans a canvi de la seva fidelitat política. Sense inversions públiques ni indústria

implantada al Kurdistan turc, la població no disposa de gaires alternatives.

Dels 25 milions de kurds d'arreu del món, es calcula que uns 6 milions d'aquests viuen, de fet, als barris perifèrics de les grans ciutats de l'oest de Turquia, mentre que a Europa aquests ja arriben al milió. Si fins fa poc la majoria de kurds vinguts a Europa fugien de la guerra bruta del govern turc, el nombre de kurds provinents de l'Iraq ha anat creixent ràpidament durant la darrera dècada fins a arribar als 150.000 en l'actualitat. La inauguració pel govern italià d'un centre de refugiats kurds iraquians el gener proppassat demostra l'embranchida d'aquesta nova tendència.

Una part de la comunitat kurda ja ha començat a integrar-se a la vida social i econòmica d'Europa, mentre que una petita minoria ha aconseguit guanyar-se el respecte entre les societats d'acollida. Així, l'estrella de pop "sueca" Dilba i l'actriu "francesa" Amira Casa, coneguda per haver participat en un bon nombre de comèdies són, de fet, d'origen kurd. En l'àmbit polític destaca el cas de Falaknas Uca a Alemanya, escollida diputada al Parlament d'Estrasburg des del 1999. Membre del comitè de relacions entre la UE i Turquia, Uca no oblidava el seu país i ha afirmat diverses vegades que l'adhesió de Turquia a Europa passa pel Kurdistan. **J.T.**

coiraquiana pel pas d'Ibrahim Al Khalil, i després d'haver pagat una nova suma de diners a la policia turca, la ciutat kurda de Diyarbakir al sud-est de Turquia es converteix en la següent etapa. En aquesta ciutat de més d'un milió d'habitants i amb una taxa d'atur d'un 70%, desenes de milers de persones expulsades dels pobles destruïts per l'exèrcit turc s'amunteguen en edificis insalubres als afores de la ciutat vella. El pas dels camions amb clandestins iraquians l'aprofiten desenes de persones que també pretenen arribar a "El Dorado" europeu.

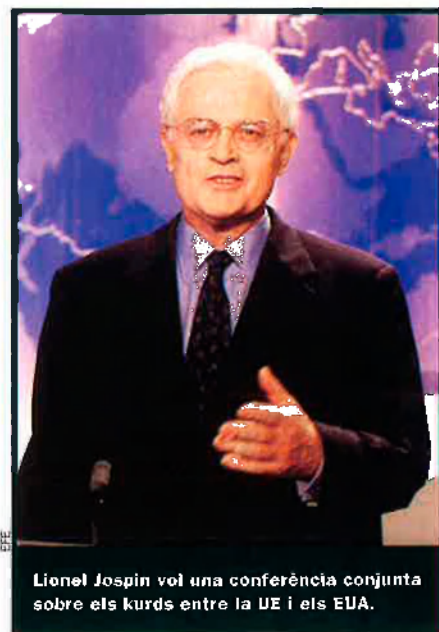
Després de pagar uns 100 dòlars pel trajecte que els ha de portar fins a Istanbul i 200 més per subornar els oficials de la duana, els clandestins kurds hauran de pagar uns 2.000 dòlars, per adult, i uns 1.500, per infant, per poder viatjar en condicions infrahumanes en un vaixell que els hauria de portar preferentment a Itàlia. De fet, al barri d'Aksaray, al centre d'Istanbul, tothom sap quines agències proveeixen els documents falsos i organitzen els viatges clandestins.

Es tracta d'un negoci rodó en què tots els implicats guanyen quantitats importants de diners. L'arribada l'any 1998 de 2.000 refugiats iraquians tan sols a Suïssa va suposar més de 10 milions de dòlars de beneficis repartits entre les milícies kurdes i les màfies respectives. En el cas de l'East Sea, per exemple, els

traficants hauran guanyat prop de dos milions de dòlars. Un comerç humà que ha permès l'ascens social dels "nous rics" instal·lats als barris residencials d'Istanbul, Damasc o Erbil.

El "patró" de Mersin. Pels refugiats kurds, la principal alternativa al pas per Istanbul és Mersin, una ciutat a la vora de la Mediterrània sense cap encant especial però que ha prosperat gràcies a la seva activitat portuària. Des dels vuitanta, milers de kurds fugint de la repressió militar a l'est del país s'han refugiat en aquesta ciutat d'un milió i mig d'habitants. Sota el seu aspecte de relativa normalitat, s'amaga una important xarxa de tràfic humà controlada per un home, Sedat Bucak, cap d'un clan kurd anti-PKK (Partit dels Treballadors del Kurdistan).

El clan de Sedat Bucak posseeix diverses companyies a la zona franca del port. D'aquesta manera, i gràcies al seus bons contactes amb les autoritats locals, pot fer entrar i sortir vaixells amb tota legalitat. Bucak té diverses estacions de servei i societats actives en el sector del transport, i un exèrcit privat de 10.000 homes. "Protegit" del govern d'Ankara i diputat del Partit de la Recta Via (DYP) de Tansu Çiller, el patró del port de Mersin és la perfecta il·lustració de les connexions entre sectors de l'*establishment* turc i el crim organitzat.

Lionel Jospin vol una conferència conjunta sobre els kurds entre la UE i els EUA.

El novembre del 1996, un accident de carretera que implicava el Mercedes de Bucak va revelar el que fins llavors només eren sospites. Entre els passatgers del vehicle, s'hi trobaven el mateix Bucak, una model, un cap de la policia d'Istanbul i un militant de la dreta radical buscat des de feia 18 anys per l'Interpol. El cas "Susurluk", com va passar a ser conegut, demostrava els lligams entre la màfia turca, els serveis secrets turcs i la política de "terra cremada" duta a terme al Kurdistan. Tanmateix, els

màxims responsables d'aquestes activitats il·legals no van ser jutjats i avui dia Bucak, únic supervivent de l'accident, és un dels grans organitzadors del mercat de la immigració clandestina.

Malgrat que el govern turc negui estar implicat en aquest comerç, en una entrevista publicada al *Corriere della Sera* el 1998, un passador reconeixia que la màfia turca, experimentada en el tràfic de drogues, havia obert aquest nou mercat pagant més de dos milions de dòlars a les autoritats portuàries d'Istanbul perquè tanquessin els ulls davant d'aquestes activitats il·legals. Diverses associacions de defensa dels immigrants kurds impliquen les forces de seguretat i els serveis secrets turcs en aquest negoci, i consideren que una emigració d'aquestes dimensions seria impossible sense el seu consentiment. La versemblança d'a-

de refugiats kurds cap a Occident si no s'expulsava Ocalan d'Europa. Pel Parlament Kurd a l'Exili, l'objectiu del govern turc és clar: separar els kurds de la seva terra i forçar l'assimilació cultural.

El preu del somni. L'arribada dels kurds, sovint pel sud d'Itàlia, està organitzada per la màfia local, la qual ofereix els seus "serveis" per seguir el viatge cap al nord (Alemanya, Holanda, Gran Bretanya o Suècia) passant per França o Àustria. El refugiament ha d'acceptar les condicions dels passadors i sovint posar la seva vida en perill. De fet, molts kurds han mort ofegats al mar, asfixiats a l'interior de camions o assassinats a sang freda a la frontera turcoiraquiana. A més de córrer grans riscos, els kurds han de pagar una quantitat considerable de diners per poder arribar a Eu-

sa la manca de mà d'obra, la qual cosa provoca un empobriment econòmic i ecològic de la regió. En tercer lloc, hi ha una autèntica "fuita de cervells" cap a Occident. Professors, metges, tècnics i enginyers fugen del Kurdistan a la recerca d'una major seguretat i de millors condicions salarials, i deixen darrere seu un buit, de moment, definitiu.

Aquest fenomen explica que els periodistes destinats a la Costa d'Asur estiguessin sorpresos en descobrir que gran part dels adults que viatjaven a bord de l'East Sea eren comerciants, agricultors o pertanyien a famílies acomodades, cosa que eliminava la hipòtesi sobre una suposada immigració econòmica. En alguns casos, aquests fugien de la predicció de les faccions kurdes, les quals en lloc de defensar la població civil davant del règim de Bagdad gairebé s'han convertit en grups de mercenaris amb interessos propis. D'altres, provenien de la zona kurda encara sota control de Saddam Hussein i sotmesos a una política de neteja ètnica, molt virulenta a l'àrea petrolífera de Kirkuk i al nord de Mossul.

Els rumors sobre un possible canvi de la política dels Estats Units (EUA) a l'Iraq augmenten la por entre una població que va ser víctima d'atacs amb armes químiques durant els vuitanta, davant de la mirada indiferent de les potències occidentals. Diverses veus han advertit que si els EUA posen fi a la protecció aèria al nord de l'Iraq es pot esperar una arribada massiva de refugiats kurds, amb la complicitat d'Ankara i de Bagdad.

Conscient d'aquest repte, el primer ministre francès, Lionel Jospin, va defensar una setmana després que l'East Sea s'encallés a les costes franceses la necessitat de convocar una conferència conjunta entre la UE i els EUA per mirar de trobar una solució a la qüestió kurda. Una proposta, però, que només ha rebut el suport del govern italià. Malgrat que el "problema kurde" esdevé cada cop més clarament un "problema europeu", la manca d'orientació comuna de la UE en aquest terreny descarta qualsevol iniciativa en aquest sentit. Mentrestant, l'èxode representa la darrera esperança pels kurds.

Diverses associacions de defensa dels immigrants kurds acusen les forces de seguretat i els serveis secrets turcs d'estar implicats en el mercat d'immigració clandestina.

quests arguments va demostrar-se fa poc, després que el cap de policia d'Ipsala, Selahattin Yilmaz, fos detingut acusat de col·laborar amb la xarxa de traficants.

Una mesura encaminada sobretot a calmar els ànims dels països europeus, però que no pot amagar la complicitat de Turquia en l'èxode kurde. Només cal recordar-se de les amenaces del govern turc sobre Itàlia i la Unió Europea (UE) a la fi del 1998, quan Abdul-lah Ocalan, líder del PKK, era a Roma. El govern d'Ankara va advertir del risc d'onades

ropa (prop d'un milió de pessetes per persona), quan el sou mensual mitjà al nord de l'Iraq no supera les 7.000 pessetes. De fet, molts refugiats han de vendre les seves terres, la casa o el bestiar per emprendre l'aventura europea.

Les conseqüències negatives d'aquest èxode, sobretot masculí, ja es poden percebre al Kurdistan. En primer lloc, el desequilibri demogràfic entre la població masculina i femenina ha provocat una reducció de la natalitat. En segon lloc, moltes terres esdevenen ermes ate-